

beweging is opgekomen om het ideaal van de una sancta ecclesia meer te realiseren. Maar al is er veel in dit streven wat het hart van den Christen bekoort en aantrekt, de weg daartoe ingeslagen kan toch de onze niet zijn ⁵⁷). Boven de unitas Ecclesiae staat, zooals Calvijn ons geleerd heeft, de *veritas Dei* ⁵⁸). Waar de eenheid in belijdenis ontbreekt, kan de uitwendige eenheid niet dan tot schade zijn. Maar des te meer verblijdt het mij er u op te kunnen wijzen, hoe onze Gereformeerde Kerken in Nederland na haar wederopwaking uit langen doodslaap terstond getracht hebben den band te herstellen met onze buitenlandsche zusterkerken, voorzoover vertrouwd mocht worden, dat deze nog vasthielden aan haar belijdenis. Ze hebben dien band gezocht door correspondentie en afvaardiging naar elkanders Synoden en thans gaat zelfs een poging van onze Synodes uit om tot een generale samenkomst van al deze kerken te geraken. Alleen zulk een Synode zal in staat zijn door de leiding van den Heiligen Geest en door den rijkdom der gaven aan deze Kerken geschonken, de vele vraagstukken, waarvoor onze tijd ons plaatst, tot oplossing te brengen op grond van Gods Woord, zooals de Synode van Dordt dat voor haar tijd heeft gedaan.

Ik heb hiermede, — moge dit persoonlijke woord aan het slot mij vergund zijn — mijn laatste college gegeven en leg daarmede na een arbeid van 37 jaar in dienst onzer Hoogeschool, mijn levenstaak, waartoe God mij riep, neer. Dat dit een weemoedig oogenblik voor mij is, zult ge voor mij verstaan. Partir c'est mourir un peu geldt voor elke scheiding van wat men liefheeft, maar het geldt bovenal als men scheiden gaat van een ambt, dat men met zooveel liefde en gedurende zoovele jaren heeft vervuld. Met liefde niet alleen omdat het mij een voorrecht was verbonden te zijn aan de Hoogeschool, door mijn Vader gesticht, maar ook en bovenal, omdat onze Universiteit het hooge doel nastreeft het licht van Gods Woord te laten stralen op het gebied der wetenschap tot verheerlijking van Zijn heiligen naam. En ze wil dat doen in echt katholieken, universeelen zin des woords, want ze beperkt zich niet tot de theologie alleen, maar ze eischt *heel* het breede terrein der wetenschap op voor onzen Koning in den hemel. En ze wil dat doen ook in dien zin echt katholiek, dat ze niet alleen ten dienste wil zijn voor één Kerk, zelfs